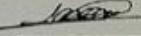

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZIRLIYI
LƏNKƏRAN DÖVLƏT UNIVERSİTETİ

«Təsdiq edirəm»
Tədris məsələləri üzrə prorektor
vəzifəsini icra edən

dos.Z.İ.Mammadov

12 sentyabr 2025 -ci il

FƏNN SİLLABUSU

Ixtisas: 050709-Torpaqşunaslıq və aqrokimya A,B
Fakultə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I Fənn haqqında ümumi məlumat:

Fənnin adı: Mülki Müdafiə

Kodu: İPF B-24

Tədris ili: II (2025-2026)

Tədris yükü (saat): Auditoriya saatı: 30 saat (15 saat mühazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

AKTS Üzrə kredit: 3

Auditoriya N:

Mühazirə saat: Üst həftə IV gün 2-ci saat

Seminar saat: Alt həftə IV-gün 2-ci saat

II Müəllim haqqında məlumat

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: b.m.Yadigar Gənciyev

Məsləhət günləri və saati: V gün 14:00 – 16:00

E-mail ünvanı:

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a

III Əsas ədəbiyyat:

- H.N.Ocaqov Mülki müdafiə"
- "Mülki müdafiə Dərslik"

Əlavə ədəbiyyat

3.F.Manafov "Həyat fəaliyyəti təhlükəsizliyi"

IV Perekvizitlər: Çağırışaqədərki hazırlıq, Kimya, Fizika

V Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənnin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi: Mülki Müdafiə fənnin tədrisinin insanların təhlükəsizliyinin sağlamlığının təminatında rolü böyükdür. Sülh və müharibə dövrlərinin fəvqəlada hallarda, təbii fəlakət, istehsal qəzaları nəticəsində yaranmış zədələnmə ocaqlarında xilasetmə və digər təxirəsalınmaz işlərin təşkili və keçirilməsinin əsasları,

əhalinin mühavizəsinin, habelə xalq təsərüffatının obyektlərinin işinin sabitiyi, yüksəldilmesi üsullarının tələbələrə öyrədilməsidir.

VII Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemdə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılardır: 20 bal seminara görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletində bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

10 bal- Tələbə keçirilmiş materialları dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

9 bal- tələbə keçirilmiş materialları tam başa düşür, cavabı dəqiqdır və mövzunu məntiqi tam aça bilir.

8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir

7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür lakin, nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir.

6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

5 bal- tələbənin cavabında çatışmamazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvələrə yol verir.

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var lakin fikrini əsaslandırma bilmir.

1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

0 bal- Cavab yoxdur

Tələbənin imtahanda topladığı bal 17 baldan az olmamalıdır. Öks halda tələbənin imtahan göstəriciləri smestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Smestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə :

A) 91-100 bal – Əla

B) 81-90 bal- çox yaxşı

C) 71-80 bal -y
Q) 61-70 br
E) 51-60.
F) 51.
4

- C) 71-80 bal-yaxşı
 Ç) 61- 70 bal-kafı
 E) 51-60 bal qənaətbəxs.
 F) 51 baldan aşağı qeyri-kafı

50
 IX Davranış qaydalarının pozulması: Teləbə univeristetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görüləcək.

X Təqvim mövzu plan: Mühazirə -15 saat, Seminar – 15 saat. Cəmi-30

N	Mövzular, görülən tədbirlər	Mühazirə Saat	Seminar Saat	Tarix
1	I Kollekviuum mövzuları 1. Mülki müdafiənin yaranma tarixi ,vəzifələri,məqsədi,teşkili və ona rəhbərlik Plan: 1.Mülki müdafiənin yaranma tarixi 2.Mülki müdafiənin məqsədi və vəzifələri 3.Mülki müdafiənin teşkili prinsipləri və ona rəhbərlik Mənbə: seh 12-40	2	2	
2	Fövqəladə hallar və onların təsnifikasi Plan: 1.Fövqəladə halların miqyasına görə növləri 2.Sübh mənşəlli fövqəladə hallar 3.Təbii xarakterli fövqəladə hallar 4.Texnogen xarakterli fövqəladə hallar 5.Sosial- siyasi və ekoloji xarakterli fövqəladə hallar 6.Hərb mənşəlli fövqəladə hallar Mənbə: seh 1-10	2	2	
3	Kütləvi qırğın silahları Plan: 1.Kütləvi qırğın silahların növləri 2.Nüvə silahının zədələyici amilləri və nüvə zədələnmə ocağı 3.Kimyəvi silahın zədələyici təsiri və onun ən vacib xüsusiyyətləri 4.Zəhərləyici maddələrin toksikoloji cədvəli. 5.Biologiya silahın zədələyici təsiri 6.Biologiya zədələnmə ocağının nəticələrinin aradan qaldırılması. Observasiya və karantin.	2	2	

	7.Zəhərlənmələrin nəticələrinin aradan qaldırılması 8.Əhalinin sanitər təmizlənməsi. Mənbə: Səh 67-89 II Kollekviuum mövzuları		
4	Əhalinin mühafizəsinin əsas prinsipləri və üsulları Plan: 1.Mühafizənin əsas prinsipləri 2.Fövqələdə hadisənin nəticələrini aradan qaldırmaqdan ötrü İstinad olunan prinsiplər 3.Qəza-xilasetmə və digər təxirəsalınmaz işlər 4.Xilasetmə zamanı görülen işlər və iş görən zaman təlükəsizlik qaydaları. Mənbə: Səh 186-222	2	2
5	Kollektiv mühafizə qurğuları və istifadə qaydaları Plan: 1.Kollektiv mühafizə qurğuların təyinatı 2.Sığınacaqların konstruksiyası 3.Radiasiya əleyhina daldalanacaqların konstruksiyası 4.Sadə daldalanacaqların konstruksiyası Mənbə: Səh 230-241 III Kollekviuum mövzuları	2	2
6	Fərdi mühafizə vasitələri və əhalinin köçürülməsi Plan: 1.Fərdi mühafizə vasitələrin növləri 2.Tenəffüs üzvlərin mühafizə vasitələri 3.Dəri səthinin mühafizə vasitələri 4.Köçürmə tədbirləri və mahiyyəti 5.Köçürmənin planlaşdırılması və təşkili 6.Köçürmənin üsulları Mənbə: Səh 101-113	2	2
7	Mülki müdafiə qüvvələrin təyinatı və mülki müdafiə dəstələrin fəaliyyəti Plan: 1.Mülki müdafiə qüvvələrin təyinatı. 3.Hərbiləşdirilməmiş dəstələrin yaradılması. 5.Mülki müdafiə xidmət növləri və xidmət dəstələrin fəaliyyəti. Mənbə: Səh 208-225	2	2
8	Fövqələdə hallar zamanı ilk tibbi yardım Plan: 1.Ilk tibbi yardımın növləri 2.Qanaxmalar zamanı ilk tibbi yardım 3.Yara və yanlıq zamanı ilk tibbi yardım 4.Sınıq, çıxma və əzilmə zamanı ilk tibbi yardım 5.Zəhərlənmələr zamanı ilk tibbi yardım 6.Boğulma zamanı ilk tibbi yardım	1	1

	7.Fərdi tibbi mühafizə vasitələrin növləri 8.İlk tibbi dəstə (aptekçə)			
	Mənbə: Sah 268-295 Cəmi		30	

XI. Fənn üzrə tələblər və tapşırıqlar: Ehtimal olunan felakət barədə ahalinin xəbərdarlıq edilməsinin təşkilini, ahalinin fəvqəladə hallarda mübarizəyə və mühafizəyə hazırlanmasını, FH nəticələrinin aradan qaldırılması işlərinin təşkilini, qəza-xilasetmə tədbirlərinin həyata keçirməyini

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Mülki müdafiənin inkişaf tarixini mənimşəmək.
 - Mülki müdafiənin vəzifələrini öyrənmək.
 - Fəvqəladə halların miqyasına görə növlərini öyrənmək.
 - Fəvqəladə halların mənşəyinə görə növlərini öyrənmək.
 - Kütləvi qırğın silahların zədələyici təsirini öyrənmək.
 - Kollektiv mühafizə qurğuların konstruksiyasını öyrənmək.
 - Fərdi mühafizə qutğuların növlərini öyrənmək.
 - Mülki müdafiə qüvvələrin təyinatını öyrənmək.
- Fəvqəladə hallar zamanı ilk tibbi yardımın öyrənmək.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV I-Kolleqviumun sualları.

- 1.Mülki müdafiənin yaranma tarixi.
- 2.Mülki müdafiənin vəzifələri və məqsədi.
- 3.Fəvqəladə halların miqyasına görə növləri.
- 4.Sülh mənşəlli fəvqəladə hallar.
- 5.Texnogen xarakterli fəvqəladə hallar.
- 6.Təbii xarakterli fəvqəladə hallar.
- 7.Nüvə silahını zədələyici amilləri və nüvə zədələnmə ocağı.
- 8.Kimyəvi silahın zədələyici təsiri və ən vacib xüsusiyyətləri.
- 9.Zəhərləyici maddələrin toksikoloji cədvəli.
- 10.Zəhərlənmənin nəticələrin aradan qaldırılması.

II-Kolleqviumun sualları.

- 1.Mühafizənin əsas prinsipləri.

- 2.Qəza xilasetmə və digər taxirəsalınmaz işlər.
- 3.Sığınacaqların konstruksiyası.
- 4.Radəsiya əleyhina və sada daldalanacaqların konstruksiyası.
- 5.Tənəffüs əzvlərin mühafizə vasitələri.
- 6.Dəri səthinin mühafizə vasitələri.
- 7.Koçürmə tədbirləri və mahiyyəti
- 8.Koçurmanın planlaşdırılması, təşkili və üsulları.
- 9.Mülki müdafiə dəstələrin fəaliyyəti.
- 10.Mülki müdafiyanın xidmet növleri və xidmet dəstələrin fəaliyyəti

XV İmtahan mövzuları üzrə açıqlama (İmtahan sualları)

- 1.Mülki müdafiənin yaranma tarixi;
- 2.Mülki müdafiənin məqsədi və vəzifələri,
- 3.Mülki müdafiənin təskiledilme prinsipi və ona rehberlik
- 4.Fövqələdə halların miqyasına görə növleri
- 5.Sübh mənşəlli fövqələdə hallar
- 6.Təxənogen xarakterli fövqələdə hallar,
- 7.Təbii xarakterli fövqələdə hallar,
- 8.Sosial –siyasi və ekoloji xarakterli fövqələdə hallar.

II-Blok

- 9.Kütləvi qırğıın silahların növleri,
- 10.Nüvə silahı və onun zədələyici amilleri və nüvə zədələnmə ocağı,
- 11.Kimyəvi silahın zədələyici təsiri və onun ən vacib xüsusiyyətləri,
- 12.Zəhərləyici maddələri toksikoloji cədvəli,
- 13.Bioloji silah və onun zədələyici təsiri,
- 14.Bioloji zədələnmə ocağının nəticələrinin aradan qaldırılması. Observasiya və karantin.

15.Zehirlənmənin nticələrin aradan qaldırılması.

16.Əhalinin sanitər təmizlənməsi.

III-Blok

17.Mühafizənin əsas principləri və əsulları.

18.Fövqələdə hadisələr nticələrin aradan qaldırmaqdən ötrü istinad olunan principləri

19.Qeza xilas etme və digər texir salınmaz işlər

20.Xilas etmə işləri zamanı görülen işlər və görülen işlər zamanı təhlükəsizlik qaydaları..

21.Kollektiv mühafizə qurğuların təyinatı.

22.Sığınacaqların konstruksiyası.

23.Radiasiya eleyhine daldalanacaqların konstruksiyası.

24.Sade daldalanacaqların konstruksiyası.

IV-Blok

25.Ferdi mühafizə vasitələrin növləri.

26.Tənəffüs üzvlərin mühafizə vasitələri növləri.

27.Deri səthinin mühafizə vasitəleri.

28.Köçürmə tədbirləri və mahiyyəti.

29.Köçürmənin planlaşdırılması və təşkili.

30.Köçürmənin əsulları.

31.Mülki müdafiə qüvvələrin təyinatı.

32.Hərblişdirilməmiş mülki müdafiə dəstələrin təşkili

33.Mülki müdafiənin xidmət növləri və xidmət dəstələrin fəaliyyəti..

V-Blok

34.Ilk tibbi yardımın növləri.

35.Qanaxmalar zamanı ilk tibbi yardım.

36.Yara və yanğıqlar zamanı ilk tibbi yardım.

37. Sınıq ,çixma və əzilme zamanı ilk tibbi yardım.
38. Zehirlənmələr zamanı ilk tibbi yardım.
39. Boğulma zamanı ilk tibi yardım.
40. Fərdi tibbi mühafizə vasitələri.
41. İlk tibbi dost (aptekçə).

Syllabus- Texnologiya və texniki elmlər” kafedrasında təsdiq olunmuşdur. Müzakirə edilmişərak “12 sentyabr” 2025-ci il “01” sayılı iclas protokolu təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi: b.m.Y.F.Qəndiyev

Seminar müəllimi: m.D.Əliyev

Kafedra müdürü: dos R.Əliyev